

Sprawozdanie Zarządu Stowarzyszenia Teologów Moralistów
z działalności w latach 2006 – 2010
Poznań - 16 września 2010 r.

1. Sprawozdanie obejmuje okres od 2006 r., bowiem na spotkaniu naukowym, wtedy jeszcze Sekcji Teologów Moralistów w Konstancinie Jeziornej, w dniach 11 – 13 czerwca 2006 r., po zakończeniu dwuletniej kadencji poprzedniego Zarządu, któremu przewodniczył, przez dwie pięcioletnie kadencje (1996 – 2006), ks. prof. Janusz Nagórny, wybrano tymczasowy Zarząd (ks. prof. Ireneusz Mroczkowski – przewodniczący; ks. prof. Marian Machinek wiceprzewodniczący i ks. dr Jarosław Sobkowiak - sekretarz), któremu zlecono przekształcenie Sekcji Teologów Moralistów w Stowarzyszenie Teologów Moralistów, o którego charakterze (kościelnym czy cywilnym) miano zdecydować na Zebraniu Walnym w 2007 r.

Zarząd wywiązał się z podjętego zadania. Spotykając się kilkakrotnie w Warszawie, wypracowano projekt Statutu Stowarzyszenia Teologów Moralistów, który dzięki staraniom ks. J. Sobkowiaka (sekretarza Zarządu) został zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu Polski podczas 339. Zebrania plenarnego KEP, które odbyło się w Warszawie, w dniach 13 – 14 marca 2007 r. , na mocy uchwały z dnia 14 marca 2007 r., na czas określony – 3 lat. Umożliwiło to przekształcenie Sekcji Teologów Moralistów w Stowarzyszenie Teologów Moralistów, co dokonało się w Kamieniu Śląskim, na zjeździe teologów moralistów w dniach 10 – 12 czerwca 2007 r. Tam też wybrano nowy Zarząd Stowarzyszenia w składzie: ks. prof. Ireneusz Mroczkowski – przewodniczący; ks. prof. Marian Machinek – wiceprzewodniczący; sekretarz – ks. dr Jarosław Sobkowiak. Członkami Zarządu zostali: ks. prof. Sławomir Nowosad i ks. prof. Piotr Morciniec. Komisję Rewizyjną stanowili: O. prof. Andrzej Derdziuk, ks. prof. Jerzy Troska i ks. dr hab. Krzysztof Gryz.

Zarząd doprowadził też do zatwierdzenia przez KEP Statutu Stowarzyszenia na czas nieokreślony. Stało się podczas 358 Zebrania Plenarnego KEP w Olsztynie, w dniach 18-20 czerwca 2010 r. Poza przygotowaniem Statutu, Zarząd przygotował projekt Regulaminu wyborów zarządu Stowarzyszenia Teologów Moralistów, który został zatwierdzony na Zebraniu Walnym w Poznaniu, w dniu 16 września 2010 r.

Statut Stowarzyszenia Teologów Moralistów stwierdza, że Stowarzyszenie posiada osobowość prawną kościelną. Zgodnie jednak z art. 24 Statutu może osiąść osobowość prawną cywilną. Podczas kolejnych Walnych Zebrań Stowarzyszenia dyskutowano celowość starania się o osobowość prawną - cywilną. W bieżącej kadencji Zarząd prezentował stanowisko, że dopóki nie mamy zatwierdzonego Statutu na czas nieokreślony, wystarcza nam osobowość prawną kościelną.

2. Poza żmudnymi pracami związanymi z redakcją i zatwierdzeniem Statutu Stowarzyszenia i Regulaminu wyborów Zarządu, Zarząd pierwszej kadencji STM skupił swoją uwagę na przygotowaniu czterech (2007 – 2010) sesji naukowych i przeprowadzeniu również czterech Walnych Zebrań Stowarzyszenia, które odbywały się podczas dorocznych sesji naukowych.

3. Sesje naukowe dotyczyły następujących tematów: *Antropologia teologicznomoralna. Koncepcje – koncepcje – kontrowersje – inspiracje* (Kamień Śląski, 12-13 czerwca 2007 r.); *Moralne aspekty programu rodziny polskiej* (Warszawa Bielany, 8-10 czerwca 2008 r.); *Uwierzyliśmy miłości Boga (Benedykt XVI). Wiara, nadzieja i miłość jako podstawowe dynamizmy moralności chrześcijańskiej* (Licheń, 14 – 16 czerwca 2009 r.). W 2010 r. sesja naukowa moralistów została włączona w temat obrad VIII Kongresu Teologów na temat: *Miedzy sensem a bezsensem ludzkiej egzystencji. Teologiczna odpowiedź na fundamentalne pytania współczesnego człowieka.*

Prelegentami podczas sesji naukowych byli wybitnie specjaliści – duchowni i świeccy – z wszystkich dziedzin teologii i nauk o człowieku. Problematyka sesji związana była z dwoma konkretnymi inicjatywami Zarządu Stowarzyszenia. Pierwszym z nich był projekt nowego polskiego podręcznika do teologii moralnej. Pierwsza sesja naukowa (2007 r.) poświęcona antropologii teologicznomoralnej miała przygotować tezy do pierwszego tomu podręcznika z teologii moralnej fundamentalnej. Sesja naukowa w 2009 r., poświęcona cnotom teologalnym, miała podobny zamiar w stosunku do drugiego tomu podręcznika teologii moralnej, poświęconego związkowi życia religijnego z moralnością chrześcijańską. Powodem zajęcia się problematyką rodzinną, na sesji naukowej w 2008 r., była inicjatywa ogłoszenia Nowej Wielkiej Nowenny w obronie i promocji rodziny polskiej. Inicjatywa ta była zgłaszana przez Przewodniczącego na wielu kongresach i forach dyskusyjnych w Polsce. Niestety, nie przebiła się do świadomości Biskupów polskich, decydujących o programie duszpasterskim.

4. O Walnych Zebraniach Stowarzyszenia członkowie byli powiadamiani zgodnie ze statutem (por. par. 14). Przyjmowano na nich sprawozdania z rocznej działalności Zarządu i wykonywaniu budżetu oraz uchwalano budżet na następny rok. Nie zapomniano o zmarłych członkach Stowarzyszenia. W 2007 r. modlono się za śp. ks. prof. Janusza Nagórnego, który zmarł 19 października 2006 r. Był nie tylko długoletnim przewodniczącym Sekcji Teologów Moralistów w Polsce i kierownikiem Instytutu Teologii Moralnej na KULu, ale wybitnym teologiem moralistą, wielkim humanistą, przyjacielem i promotorem wielu młodszych członków naszego Stowarzyszenia. Na pierwszym spotkaniu naukowym, po śmierci ks. J. Nagórnego, w czerwcu 2007 r., z inicjatywy o. A. Derdziuka, powstała

inicjatywa upamiętnienia działań i postaci byłego Przewodniczącego Sekcji Teologów Moralistów w książce wspomnieniowej. Takie dzieło ukazało się w 2008 r., w Lublinie - *Świadek nadziei. Ks. prof. J. Nagórny twórca i nauczyciel teologii moralnej*, pod Redakcją o. A. Derdziuka.

W 2008 r. modliliśmy się za śp. ks. prof. Jana Pryszmonta i ks. prof. Tadeusza Rogalewskiego MIC, zmarłych w 2007 r (ks. Pryszmont) i 2008 r. (ks. Rogalewski). Ks. prof. Jan Pryszmont przez wiele lat był członkiem Zarządu Sekcji Teologów Moralistów; był doskonałym znawcą teologii wschodniej, długoletnim pracownikiem ATK w Warszawie. Dał się poznać jako dobry kolega, pełen uroku uczestnik naszych spotkań naukowych.

5. W minionej kadencji podejmowano wiele uchwał, które związane były z realizacją celów statutowych Stowarzyszenia. Ponieważ jednym z ważniejszych celów Stowarzyszenia jest *troska o dydaktykę teologii moralnej* (art. 5 p. 5), już na Walnym zebraniu Stowarzyszenia w 2007 r., ks. prof. I. Mroczkowski przedstawił pomysł nowego podręcznika teologii moralnej. Problem ten dyskutowano na spotkaniach naukowych w 2008 i 2009 r., powierzając Przewodniczącemu koordynowanie prac nad pierwszym tomem nowego polskiego podręcznika do teologii moralnej.

6. W czasie kadencji ustępującego Zarządu Stowarzyszenia podjęto też i zrealizowano uchwały dotyczące strony internetowej Stowarzyszenia oraz ogólnopolskiego czasopisma poświęconego teologii moralnej. Strona internetowa została nie tylko stworzona, ale nawet udoskonalona, dzięki pracy ks. dra J. Sobkowiaka, sekretarza Stowarzyszenia. Można wyrazić życzenie, aby dzięki aktywniejszej współpracy poszczególnych ośrodków naukowych strona internetowa STM prezentowała więcej informacji naukowej, służyła jako miejsce wymiany wiadomości o podejmowanych inicjatywach, napisanych pracach doktorskich i habilitacyjnych, wydanych książkach. Mamy doskonały środek do komunikacji naukowej.

7. Doskonałym środkiem komunikacji naukowej okazało się czasopismo „Teologia i Moralność”, które Koledzy z Poznania (ks. prof. Jerzy Troska i ks. dr Damian Bryl) zaczęli wydawać w 2006 r. w ramach Wydziału Teologicznego UAM. Na spotkaniu naukowym w 2007 r. Zarząd Stowarzyszenia zaproponował współpracę członków STM z „Teologią i Moralnością”. Propozycja została przyjęta i od roku 2007 (tom 2) czasopismo „ukazuje się pod patronatem Stowarzyszenia Teologów Moralistów”. Poza ks. prof. Jerzym Troską, szczególne słowa uznania należą się ks. dr. Damianowi Bryłowi, który redaguje czasopismo z wielkim poświęceniem i kompetencją.

8. Kolejną propozycją Zarządu, zgłoszoną przez wiceprzewodniczącego STM, ks. prof. Mariana Machinka, na spotkaniu

naukowym w Licheniu (2009 r.), było utworzenie nieformalnej podgrupy Stowarzyszenia, która łączyłaby teologów moralistów, zajmujących się problematyką bioetyczną. W drugiej połowie 2009 r., ks. prof. M. Machinek zamieścił na stronie internetowej zaproszenie do współpracy w ramach tzw. Forum Bioetycznego. Życie bardzo szybko potwierdziło potrzebę takiego Forum, ponieważ na przełomie roku 2009/ 2010 zgłosiła się do nas przedstawicielka Polskiego Związku Osób Dializowanych z konkretnymi pytaniami na temat chrześcijańskiego rozumienia uporczywej terapii w sytuacji osób poddawanych dializie. Niech ten przypadek zachęci do bardziej aktywnego udziału w Forum wszystkich Kolegów zajmujących się bioetyką.

9. Zarząd Stowarzyszenia nie zapomniał też o Seniorach naszego Stowarzyszenia. W minionej kadencji - poza wdzięcznością okazywaną na spotkaniach naukowych i w czasie Walnych Zebrań - mieliśmy okazję wyrazić słowa uznania ks. prof. Stanisławowi Olejnikowi, podczas nadania Mu doktoratu *honoris causa* przez Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu (15 listopada 2007 r.) oraz ks. prof. Janowi Kowalskiemu z racji złotego jubileuszu kapłaństwa (2009 r). W pierwszym wypadku Przewodniczący Stowarzyszenia uczestniczył w uroczystościach we Wrocławiu i prezentował *Ocenę dorobku naukowego i działalności na rzecz nauki i kultury chrześcijańskiej ks. prof. S. Olejnika*. W drugim wypadku wystosowano List gratulacyjny do ks. prof. J. Kowalskiego w imieniu wszystkich członków Stowarzyszenia.

10. W podsumowaniu Sprawozdania ustępującego Zarządu, warto zwrócić uwagę, że pierwsze trzy lata działalności Stowarzyszenia Teologów Moralistów, świadczą o kontynuowaniu tradycji naszych poprzedników. Nowe czasy niosą nowe wyzwania. Zarząd pierwszej kadencji STM poprzez wypracowanie Statutu Stowarzyszenia i jego kościelne zatwierdzenie; poprzez stworzenie strony internetowej i ogólnopolskiego czasopisma teologów moralistów oraz poprzez zapoczątkowanie prac nad nowym podręcznikiem do teologii moralnej wypracował podstawy do rozwoju polskiej teologii moralnej na miarę naszych czasów. Dziękujemy wszystkim członkom za współpracę.

Ks. prof. dr hab. Ireneusz Mroczkowski
Przewodniczący Stowarzyszenia Teologów Moralistów